

NORSK BRANNBEFALS LANDSFORBUND

Norwegian Association of Fire Officers

Member of Federation of the European Union Fire Officers Associations

ark.NBLF\Operasjonell_beredskap_problemmnotat_01

PROBLEMNOTAT TIL NBLFs STYRE

Ajourdato: 8. mars 2001.

NORGES OPERASJONELLE AKUTTE BEREDSKAP I FRAMTIDA

Regjeringen oppnevnte i statsråd den 10. november et "Utval som skal gjennomgå Norges operative ressurser på berging og beredskap", "Jordkjend-utvalget".

Dette notatet tar for seg noen av problemstillingene som "Jordkjend-utvalget" må ta stilling til, og som NBLF mener er viktige for landet innenfor områder der NBLF har særskilt innsikt.

Notatet er behandlet i NBLFs styre og vært til høring i alle kretslagene.

Notatet tar stilling til en rekke av spørsmålene utvalget må behandle, og peker på noen spørsmål som det er viktig blir behandlet og avklart uten at NBLF mener seg som særskilt meningsberettiget.

Innhold:

1. To grunnlag for vurderingene
2. Ansvarlig – for at det finnes ressurser til alle hendelser
3. Redningsbegrepet, eller én organisering uavhengig av type hendelse
4. organisasjonsprinsipper
5. Ta konsekvensen av at fagsentraler er etablert
6. Frivillige organisasjoner i redningstjenesten?
7. Bygge på det vi har eller "hvem er gode til hva i dag"?
8. Brannvesenets organisatoriske styrke
9. Katastrofebegrep
10. Gransking av ulykker -- felleskommisjon
11. Grenseoppganger
12. Noen spørsmål som NBLF ikke er særlig meningsberettiget til å gi råd om, men som er viktige nok til å be om at det tas stilling til

Vedlegg:

FEU-Care et utdrag – kartlegging av ansvar i 15 Europeiske land

Guttorm Liebe
Leder

1. TO GRUNNLAGET FOR VURDERINGENE

Innledning:

Historikk som arbeidsform.

Kartlegge hvorfor det ble slik det er, - bakgrunnen for vår altfor fragmenterte beredskapsorganisasjon

Måldebatt

Viktig å ha en dyptgripende måldebatt før tiltakene utferdiges.
Advare mot kamp om egeninteresser

Råd fra NBLF:

- **Utvalget må ta seg tid til å se på prinsippene for organiseringen innenfor skadestedet**
- **bestemme seg form hvordan den bør være der først**
- **og så beskrive hvordan overbygningene må være som konsekvens av hvordan de som skal utføre selve bergingsjobben / styrkene er organisert**

2. ANSVARLIG? – FOR AT DET FINNES RESSURSER TIL ALLE HENDELSER

I dag er politiets rolle / ansvar begrenset til å trigge og koordinere de redningsressurser som finnes.

Ingen har i dag et totalt eller overordnet ansvar for at redningsressursene finnes, eller hvilken mengde det skal være eller hvilken forspenningstid de skal ha.

Unntaket er de fagområder som er styrt av annen lovgivning, som for eksempel brannvern, akutt forurensning, akutt medisin, ..

Følgende fagområder faller utenfor og har ingen særskilt lovgivning om at beredskap skal finnes, ei heller en systematisk privat organisasjon:

- **Redningsdykking**
- **Redning i bratt lende (fjellredning / klatring)**
- ..
- ..

Det vil i praksis være opp til private eller den enkelte kommune å velge å bruke penger/tid på dette.

Spørsmål:

**Burde vi hatt én instans som har det overordnede ansvar for at det i vårt samfunn finnes ressurser og evt. krav til mengde, kvalitet, forspenningstid?
Er det riktig å ha en organisasjon som selv ikke har ansvar for at ressurser finnes, til å lede/koordinere de som har?**

3. REDNINGSBEGREPET, eller ÉN ORGANISERING UAVHENGIG AV TYPE HENDELSE

Dette er et grunnleggende spørsmål.

- **Begrepet må endres, dersom det velges den samme organiseringen uavhengig av typen hendelse**
og motsatt
- **Dersom begrepet endres, vil det måtte få konsekvenser for organiseringen**

NBLFs råd:

Redningsbegrepet er moden for revisjon. – det er en bremsekloss i utnyttelsen av ressursene, fordi:

- Det er de samme organisasjonene, de personene, de samme måtene å vurdere på, de samme reaksjoner osv. osv. omtrent uavhengig av type ulykke
- Å skille dem i flere, - hvor det groveste skille er om det er ”Redning” eller ikke, er kunstig sett i forhold til oppgaven og organiseringen
- Det kan være liv og helse truet i alle typer uhell
- Den samme ulykken kan både ha liv og helse truet og ikke truet

4. ORGANISASJONSPRINSIPPER

NBLFs prinsipielle råd:

Samme organisering uavhengig av TYPEN hendelse

Prinsippspørsmål:

Skal det da velges en ren linjeorganisering, dvs. droppe såkalt ”koordinerende ledelse” eller
Skal det velges en eller annen form for ”koordinerende ledelse”
for alle typer hendelser

NBLFs råd:

Organiseringen inne på selve skadestedet skal baseres på
SEKTORISERINGSPRINSIPPET, dvs., erkjenne at all organisering skjer ved at det enten er en geografisk eller funksjonell sektorisering og at hver sektor skal ha én linje, én leder

Andre punkter til avklaring:

- Gjennomføre linjeledelse fra topp til bunn i organisasjonen => faglederprinsippet blir borte
- Basere organiseringen på at aksjon overfor alle hendelser bygger på de 3-4 akutte nødetatene, og derfor bygge den opp så vel horisontalt som vertikalt derfra.
- Færrest mulige stabsfunksjoner.
- Ikke etablere noe stort, tungt og sentralt – men basere seg på de elementer som i dag finnes.
- Ansvarsprinsippet må gjelde – i fred som i krig, -vi må IKKE endre organisasjonen fra fred til krig.
- Alltid ta utgangspunkt i driftsorganisasjonen og gjøre den operative organisasjonen så lik denne som mulig.
- Samband TETRA, må sees i sammenheng med organisasjonen og tilpasses denne, - ikke omvendt
- Organisasjonen skal baseres på ordinære organisasjonsprinsipper, som for eksempel:

- **Maksimalt kontrollspenn**
- **Overtagelse av kommando**
- **Sammenheng mellom kommunikasjon og organisasjon**
- **Krav til organisatorisk opplæring**
-

5. TA KONSEKVENSEN AV AT FAGSENTRALER ER ETABLERT**Påstand:**

- Konsekvensene av innføring av fagsentraler for organiseringen oppå skadestedet har vi ikke tatt!!
- Rekvireringsvegen er i dag ikke via SKL/LRS men via fagsentralene
- , og fortsatt koordinerer politiet og SKL sine funksjoner er se samme som om ikke fagsentralene er etablert!!

Dette medfører følgende problemer:

- LRS har ikke oversikt over ressurser rekvirert via 110-sentralene og AMK-sentralene
- .
- .

NBLFs råd:

Organiseringen må ta konsekvensen av at nødetatene har hver sine fagsentraler

6. FRIVILLIGE ORGANISASJONER I REDNINGSTJENESTEN

Dagens situasjon

Sivilforvaret har drevet konkurrert med de frivillige organisasjonene, selv om de sier det motsatte – Sivilforsvaret bløffer.

Beviset er endring av slagord midt på '90-tallet:

- *"Fra reserve til førstevalg"*.

Det ble ikke sagt noe om hvem som skulle velges bort!

Problemstilling

Denne konkurransen er skjedd uten at det er tatt en skikkelig diskusjon om de frivillige organisasjonenes plass i redningstjenesten.

Spørsmål

<p>Egner frivillige organisasjoner seg Hvilke typer hendelser egner frivillige organisasjoner seg til? Hvordan bør de i tilfelle organiseres</p>
--

NBLFs råd:

<p>Anses som et politisk spørsmål. Avklar dette på en ærlig måte, men si for all del ikke –ja takk begge deler. Velg!!</p>
--

7. BYGGE PÅ DET VI HAR eller "HVEM ER GODE TIL HVA I DAG"?

Problemstilling

I hvilken grad bør eksisterende organisering "bli med på lasset", når en ny organisering skal velges?

NBLFs råd:

➤ Bruk de deler av organisasjonene som er best på sitt område   ➤ Endre der det av prinsipielle grunner bør endres   ➤ Endre der det av praktiske grunner bør endres   ➤ Ikke la særinteresser styre de vurderingene

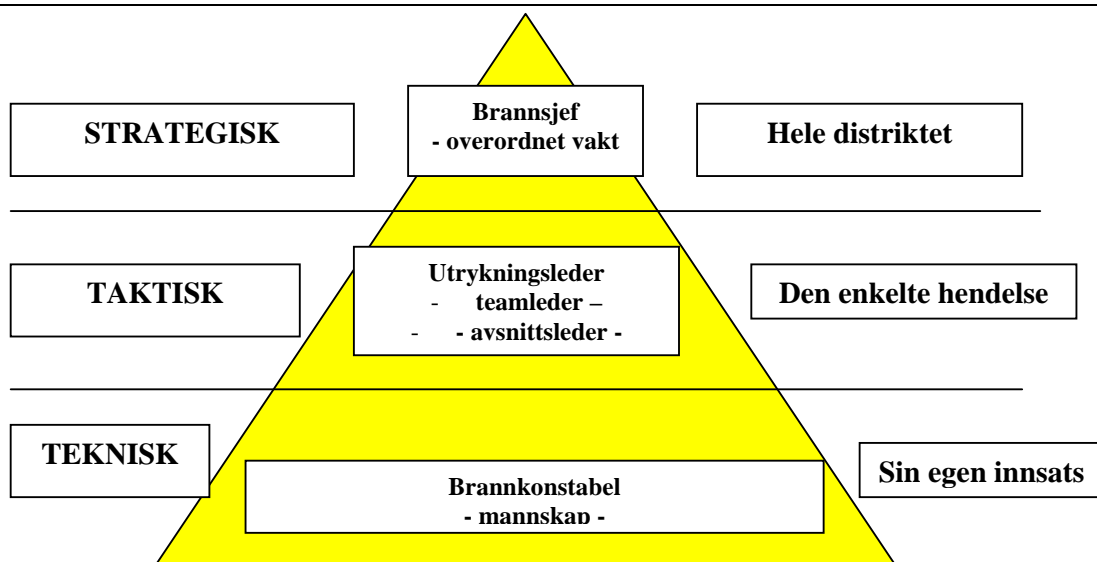
Oppgave:

Kartlegge hvem som er best til hva i dag:

Det taes som en selvfølge at hver enkelt etat er best til det de til daglig driver med og som de har daglig erfaring med.

HRS	Eneste organisasjon som har erfaring i fordeling og koordinering av ressurser
LRS	Svært sjelden vært etablert => med sikkerhet ingen erfaring / vet ikke hvordan LRS egentlig fungerer
SKL/politiet	Med sikkerhet best til å ivareta hendelsen overfor samfunnet rundt den, i forhold til andre nødetater
Brannvesenet	Akutt ledelse på skadestedet/innsatstedet Lede større tropper
Ambulansetjeneste	Har flest hendelser, mest erfaring
Fylkesmannen	Sivil krigsberedskap
Sivilforsvaret	Bevegelse av store tropper?
Interkommunale forurensningsutvalg	”Erfaring” i å organisere felles-kommunale innsatser
SFT-sentralt	Erfaring i langvarige forurensningsaksjoner

8. BRANNVESENETS ORGANISATORISKE STYRKE

Hele organisasjonen

- Brannvesenet har som standard rutine å sende hele organisasjonen, dvs. Alle 3 nivå ut på hendelsen umiddelbart.
- Det kommer fram en ferdig støpt organisasjon, som har erfaring og som kan vokse til ca. 5 ganger sin størrelse i første fase uten organisatoriske problem.

Mannskapsmengden

- Er den nødetaten som ankommer i første fase med flest mannskap

9. KATASTROFEBEGREP

Problemstilling

- Når redningstjenesten er involvert, har Staten overtatt i kraft av at politiet er en statlig etat
- I praksis har vi et slags katastrofebegrep innenfor oljeutslipp til sjøs, ved at Staten overtar når staten selv synes utslippet er stort nok og/eller farlig nok.
- For andre hendelser finnes ikke tilsvarende ordninger, selv om de kan bli like omfattende, har samme årsak, har samme innsatstyrker, osv ...

NBLFs råd

- Dette må det tas stilling til
- Dersom det innføres et katastrofebegrep må staten både overta ressurstilførselen og blande seg inn i bruken av den
- Norge bør innføre et slikt begrep

10. GRANSKING AV ULYKKER -- FELLESKOMMISJON

Spørsmål:

- Hvorfor granskes alle flyulykker, uavhengig av omfang?
- Hvorfor granskes ikke båtulykker, branner, trafikkulykker på samme måten?
- Er dette, i likhet med forurensning, en gang noe nytt derfor tok man det skrittet?
- Men, hvorfor unnlot man da å innlemme andre like store ulykker?
- Akseptnivået er kanskje lavere for nye ulykker enn de vi er vant til?

NBLFs råd:

- **Gransking av ulykker bør skje med en stor felles granskingskommisjon for alle ulykker,**
- **hvorfra man plukker de som skal granske innenfor respektive fagområder avhengig av hvilken type ulykke det er**

11. GRENSEOPPGANGER

Spørsmål

- Trenger vi et tradisjonelt Sivilforsvar?
- Relasjon mellom Sivilforsvar og brannvesen

- Industrivern må som rutine kunne benyttes utenfor gjerdet

- I dag ha vi altfor mange statlige instanser som har med samme type oppgaver å gjøre. HRS – SFT – Fylkesmann – DSB.

- Hvilket forvaltningsnivå? Dvs. det bør tas et klart standpunkt til spørsmålet om Statlige brannvesen.

NBLFs prinsippstandpunkt

**Slå sammen Sivildforsvar og brannvesen
Industrivern må brukes "utenfor gjerdet"**

Erkjennelser

- Brannvesenet er over hele verden et lokalt fenomen.
- Sivildforsvaret er i Norge et sentralt, fjernt fenomen.
- Å gjøre brannvesenet statlig, er politisk umulig
- Konsekvensen blir at Sivildforsvaret må gjøres lokalt

NBLFs råd

.
. .
. .
. .

12. NOEN SPØRSMÅL SOM NBLF IKKE ER SÆRLIG MENINGSBERETTIGET TIL Å GI RÅD OM, MEN SOM ER VIKTIGE NOK TIL Å BE OM AT DET TAS STILLING TIL:

- a. **SKL**
Er det fornuftig at han kommer fra samme organisasjon som skal etterforske og evt. utferdige påtale?
- b. Grenseoppgangen mellom hva som er et offentlig ansvar og hva som er et privat ansvar må trekkes skarpt.
- c. Grenseoppgangen til øvrige HMS områder må være gjennomtenkt.

- 000 -

VEDLEGG

Kartleggingen fra FEU-care ang. command-system!!